

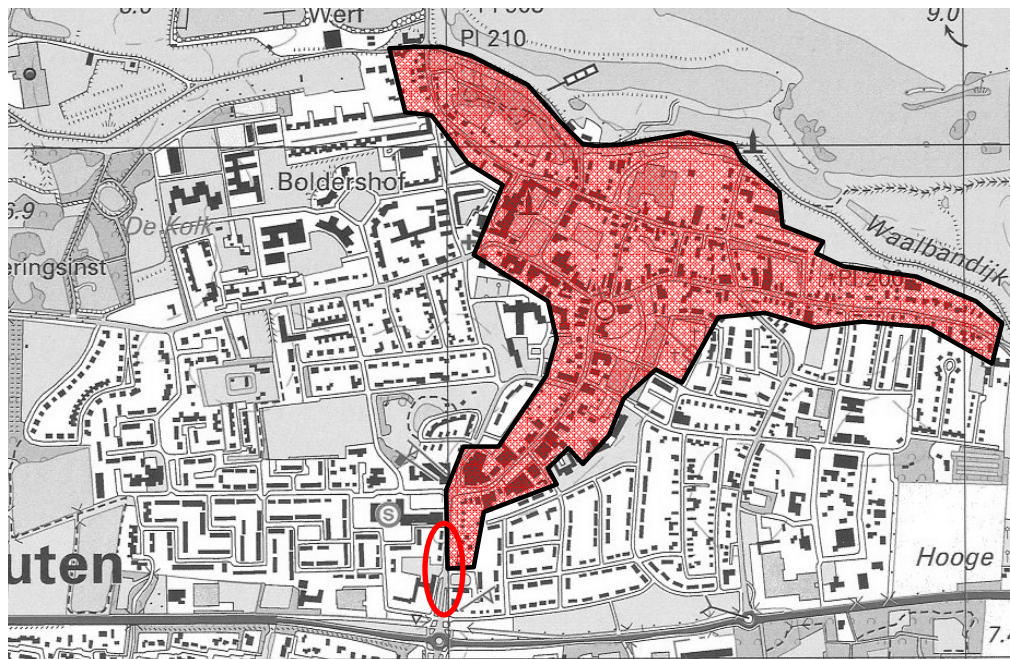
MEMO

Betreft	Cultuurhistorische analyse Raadhuisstraat, Druten		
Kenmerk	22.101		
Van	Reinoud Pince van der Aa	Hylkema Erfgoed BV	
Aan	Frank Groenen	KlokGroep Bouw & Ontwikkeling BV	
Datum	30-09-2022		
Bijlagen	A3-bijlage met locatie, omschrijvingen en afbeeldingen		

Inleiding

In verband met de ruimtelijke ontwikkeling Portier in het centrum van Druten, heeft KlokGroep Bouw & Ontwikkeling Hylkema Erfgoed verzocht om een cultuurhistorische analyse uit te voeren naar de Raadhuisstraat. Het onderzoeksgebied van de Raadhuisstraat loopt vanaf de rotonde met de Van Heemstraweg in noordelijke richting tot en met de zijstraat de Klokkenslagstraat. Als **bijlage** is een A3 kaart opgenomen waarop zowel het plangebied als het onderzoeksgebied van de Raadhuisstraat is gemarkeerd.

Het onderzoek bestaat uit een bezoek aan de locatie, en beknopt literatuur- en archiefonderzoek. De Raadhuisstraat is een belangrijke doorgaande verbindingsweg binnen Druten. Daarmee is de weg van historisch-infrastructurele betekenis. Het doel van het onderzoek is inzicht verkrijgen in de bestaande situatie, zodat een afweging kan plaatsvinden of de beoogde herinrichting afbreuk doet aan de eventuele cultuurhistorische waarden van het gebied.

1 – markering van de T-vormige historische dorpskern van Druten. Het onderzochte deel van de Raadhuisstraat is aangegeven. Afbeelding: Bestemmingsplan kom Druten (2012), p. 25.

Situering en omschrijving plangebied

In de **bijlage** zijn vier deelgebieden geïdentificeerd binnen het onderzoeksgebied. Voor een nadere omschrijving per deelgebied en de materialisatie daarvan, wordt verwezen naar de bijlage. Bebouwing rondom het onderzochte deel van de Raadhuisstraat dateert van na de Tweede Wereldoorlog. Aan de oostzijde van de Raadhuisstraat bevindt zich een inham met grasveld en rondgang. Bebouwing rondom deze omgang dateert van 1960-1970.

Vanaf de rotonde met de Van Heemstraweg loopt de Raadhuisstraat in noordelijke richting en maakt een knik in de weg ter hoogte van het huidige gemeentehuis. De weg start vanaf de rotonde met een breed wegprofiel en versmalt na de schuin tegenover elkaar geplaatste bushaltes tot een tweebaans weg met gelijkvloerse fietspaden. Binnen het onderzoeksgebied is de Raadhuisstraat hoofdzakelijk uitgevoerd met hardgebakken straatklinkers. Aan de zuidzijde is er een overgang naar asfalt, aan de noordzijde gaat de klinkerbestrating over in asfalt ter hoogte van de Klokkenslagstraat aan de westkant van de Raadhuisstraat.

De toegepaste materialen bij het straatwerk is sober en doelmatig van aard, en lijkt te dateren uit de tweede helft van de 20ste eeuw. De nieuwe aansluitingen op de geasfalteerde delen aan de noord- en zuidzijde van de Raadhuisstraat dateren van een recentere herprofilering. Met name de herindeling rondom de aansluiting met de Hogestraat en het autoluwer maken van die straat heeft voor een andere uitstraling gezorgd.

Historische achtergronden

Druten kent een geschiedenis die teruggaat tot de 12de eeuw. Vanaf de 13de eeuw werden komgronden¹ verder ontgonnen en raakte het Land van Maas en Waal dichter bevolkt. De Heren van Druten en Horssen bezaten een groot deel van het grondgebied van Druten. In de 18de eeuw werd Druten met de vestiging van het Ambtshuis het bestuurlijk centrum van het Land van Maas en Waal.²

Voor Druten is landbouw lange tijd hoofdmiddel van bestaan. Daarnaast ontstonden in de 19de eeuw verschillende ambachten op zoals mandenmakerijen, klompenmakerijen en kwam de baksteenindustrie op. Baksteenfabricage breidde in de tweede helft van de 19de eeuw aanzienlijk uit. Medio 19de eeuw telde Druten nog 17 steenbakkerijen, aan het einde van de 19de eeuw resteerden nog zes grote fabrieken.

De Raadhuisstraat is een stedenbouwkundige structuur die historische voorlopers kent, maar maakt als zodanig deel uit van de stedenbouwkundige basisstructuur van Druten. Die structuur wordt in hoge mate bepaald door de twee evenwijdig aan de dijk lopende wegen die het tracé van een voormalige overloopgeul volgen, te weten de Veerstraat overgaand in de Hooistraat en de Kattenburg. In de tweede helft van de 19^{de}

---

¹ Zie <https://nl.wikipedia.org/wiki/Komgrond> voor meer informatie over komgronden. Het zijn gronden die achter de stroomruggen van rivieren liggen, zo ook het geval bij het Land van Maas en Waal.

² Voor de historische en stedenbouwkundige achtergronden van Druten is gebruik gemaakt van het Monumenten Inventarisatie Project-rapport van Stichting MIP Gelderland (1991).

eeuw en de eerste helft van de 20ste eeuw vond verdichting plaats langs de Kattenburg, de Veerstraat en de Hogestraat. Op de overgang Hogestraat/Kattenburg, waar de trechtersvormige aansluiting met winkels, kerk en andere voorzieningen werd bebouwd, ontstond een zekere pleinvorming. De Raadhuisstraat heeft daarmee een ontsluitende functie (gehad) ten behoeve van de Hogestraat.

2 – foto van de NH Kerk met pastorie in Druten rond 1920-1930. Afbeelding: www.anischtkartenbeurs.nl.

3 – foto van dezelfde kerk rond 1960-1970. Afbeelding: www.anischtkartenbeurs.nl.

Bij vergelijking van beide foto's is te zien hoe de inrichting van de openbare ruimte is veranderd van uniform naar zones voor voetgangers (stoep) en wegverkeer.

Binnen het huidige verkennende onderzoek zijn geen historische afbeeldingen gevonden van de Raadhuisstraat. Wel zijn enkele historische afbeeldingen gevonden van het de plekken rondom de meer belangrijke gebouwen, zoals de RK kerk of de NH Kerk met pastorie. Hierop is een traditionele uitstraling te zien van wegen en stoepen, waarbij opvalt dat de introductie van stoepen vooral op beelden uit de tweede helft van de 20ste eeuw voorkomen. Voor die tijd waren wegen uniform ingericht en was nog geen demarcatie aangebracht tussen voetgangers en ander verkeer.

Conclusies

Op basis van een rondgang ter plaatse en verkennend historisch onderzoek is herkend dat de huidige Raadhuisstraat als structuur deel uitmaakt van de historisch-

stedenbouwkundige structuur van Druten, maar dat de huidige materialisatie van de straat, inclusief het wegprofiel en het aanwezige groen, uit de tweede helft van de 20ste eeuw stamt. De cultuurhistorische waarde van de straat ligt vooral in het gegeven dat de straat deel uitmaakt van de historisch stedenbouwkundige structuur van Druten en als verbinding kan worden gezien met de voor Druten belangrijke Hogestraat die richting het dorpsplein met voorzieningen loopt. Met de recent uitgevoerde renovatie in de buurt van het gemeentehuis en de Hogestraat is de doorgang van de Raadhuisstraat naar de Hogestraat minder logisch geworden. De materialisatie van de Raadhuisstraat is vanwege de recente profilering en uitvoering in de tweede helft van de 20ste eeuw van indifferente waarde.
